

Hogyan változik a tanár szerepe a pandémia közben és után?

Dávid Ákos
adjunktus

Pannon Egyetem, Műszaki Informatikai Kar

- Létezik a "**kompetens tanár**" mítosza.
- **Változnak a diákjaink, változik a tárgyi tudásunk, változik az adminisztrációnk, és mi, tanárok is változunk.**
- Naponta szembesülünk az ellentmondásokkal, a bizonytalansággal és a komplexitással, és ez még azelőtt van, hogy figyelembe vennénk a COVID-19 világjárvány által súlyosbított gyors változásokat.

- Az ismertető-elsajátító modell alkalmasságával kapcsolatban legalább 20 éve merülnek fel kérdések.
- Az ilyen kérdések többnyire arra a **nyilvánvaló szakadékra** utalnak, amely a hallgatóknak a felsőoktatástól elvárt tényleges igényei és a tanulásuk hagyományos támogatásának módja között húzódik.
- Például az egyének manapság **rengeteg információ**nak vannak kitéve több témában, több forrásból származó információk sokaságának. (Valójában az emberiség történelmének leginformációgazdagabb időszakát éljük.)
- Így talán **soha nem volt még olyan nagy az igény** az egyének számára, **hogy** a sokkal nagyobb tudáshalmazból **kiválasszák a megfelelő tudás kis részét**, és azt felhasználják problémák megoldására, gyakran több kontextusban, mint napjainkban.

- Az ismeretek felhasználásának hangsúlyozása azért kritikus, mert az információk pusztán hozzáférhetősége talán azt jelenti, hogy a korábbi generációkhoz képest kevesebb szakértőre van szükség, aki a diákoknak átadja azokat, ehelyett **a diákoknak egyre ügyesebbnek kell lenniük az információk felkutatásában, megkülönböztetésében, osztályozásában és végső soron felhasználásában.**
- Következésképpen azzal lehet érvelni, hogy a mai diákoknak szükségük van arra, hogy **a tanárok támogassák, irányítsák és fejlesszék az információk megfelelő felhasználásának képességét,** ahelyett, hogy egyszerűen továbbadnák azokat.
- **A rugalmas, többféle és változó kontextusban alkalmazható tudás fontosabbnak tűnik, mint valaha,** és így talán egy olyan tanterv felé mutat, amely inkább generalista, mint szűk, ahol a mélységet feláldozzák a szélességért.

- A Világgazdasági Fórum (2020) becslése szerint például a **jelenlegi általános iskolai tanulók 65 százaléka olyan munkakörben fog dolgozni, amely még nem is létezik.**
- Hasonlóképpen, becslések szerint a **műszaki szakokon tanult tárgyi tudás körülbelül 50 százaléka valószínűleg elavul, mire a diák megszerzi a diplomáját** (Világgazdasági Fórum, 2020).
- Így azt lehet állítani, hogy az a **tudás**, amelyet a hallgatóknak a tantárgyi szakértők az egyetemi tapasztalat részeként „átadnak”, csak **az adott pillanatban lehet releváns** számukra.

- De vajon mennyire lesz hasznos számukra a karrierjük során, amely a jelenleg tizenéves és húszas éveik elején járó diákok közül sokak számára valószínűleg több mint 40 évig fog tartani?
- Valójában a **tudáshoz való viszonyunk** - hogyan szerezzük meg a tudást, mit teszünk vele, és hogyan alkalmazzuk különböző körülmények között, változó körülmények között - talán az a **katalizátor**, amely a modern felsőoktatási tanítás és tanulás hogyanját és mikéntjét alakítja.

- A jövőbeli munkaerőpiacon való sikerhez elengedhetetlen az úgynevezett „soft skills” elsajátítása, amelyeket a XXI. századi élethez és munkához szükséges általánosabb készségekként írnak le, és amelyek közé tartozik az **együttműködés**, a **kommunikáció**, a **problémamegoldás** és a **kritikus gondolkodás**.
- A jövőbeli munkaerő számára ezek az **általánosabb készségek ugyanolyan fontosak, ha nem fontosabbak** lehetnek, mint a munkaszpecifikus készségek, és egyes vélemények szerint ezeket a készségeket a tantárgyszpecifikus ismereteken felül kell tanítani.

- Szükséges-e ilyen nagy hangsúlyt fektetnünk a szaktudásra a tudományos munkatársak felvételekor?
- Hogyan kell az akadémikusoknak modellezniük ezeket az általános készségeket?
- Talán az egyetemeknek olyan tanulási tapasztalatot kell támogatniuk, amely a **mélység helyett a szélességet** hirdeti?
- Olyat, amely **inkább generalista, mint specialista**, de kritikusan támogatja a hallgatókat abban, hogy ügyesebbé váljanak a kommunikációban, az együttműködésben, a váratlan problémák megoldásában és a kritikus gondolkodásban?

- A jövőre vonatkozó ilyen kilátások alapján nem létezik olyan, hogy "kompetens tanár".
- Ha ez a helyzet, akkor mindannyian kezdők/tanulók vagyunk?
- Szükség van-e arra, hogy a tanárok felvegyék a kezdők kalapját, magukkal hozzák a kezdők gondolkodásmódját, és a diákok tanulását és fejlődését **segítő vezető** vagy **facilitátor** szerepét töltsék be?
- Bátorítjuk és szívesen fogadjuk azokat a hozzászólásokat, amelyek kihívást jelentenek és újragondolják a felsőoktatási tanítási gyakorlat fejlesztésének módját...

Köszönöm a figyelmet!

Indulhat a kötetlen beszélgetés... 😊

